

SUOMEN PANKIN
JOHTOKUNTA.

Helsingissä

Touko kuun 13 p. 19. 21.

Suomen Eduskunnan Pankkivaltuusmiehille.

N° 94.

Liite n:o 48

Viitaten oheelliseen promemoriaan, jossa tehdään selkoa Pankin tilasto-osastolla tähän saakka suoritetuista töistä, tehtävistä ja nykyisistä työvoimista sekä esitetään suunnitelma osaston työn laajentamiseksi, saa Johtokunta kunnioittaen ehdottaa että, jos Herrat Pankkivaltuusmiehet, kuten Johtokunta rohkenee toivoa, hyväksyvät promemoriaan sisältyvän, tilasto-osaston toimintaa koskevan ohjelman, osaston työvoimia lisättäisiin yhdellä virkaileijalla, joka asetettaisiin toistaiseksi ja jolle palkkiona maksettaisiin kolmetuhatta (3000) markkaa kuukaudessa Pankin varoista.

Luottamus

M. Basila

Antti Grönlund

H. K. Aurola

Toisen tilastovirkailijan toimi.

I. Tilasto-osastolla tähän saakka suoritettut työt.

A. Säännölliset tehtävät.

1. Viikottain laadittava jatkuva yleiskatsaus Pankin bilansseihin.
2. Viikottain laskettava kurssikeskimäärät ja eri rahalajien arvon suhde dollariin; myös grafillisesti esitettyinä.
3. Sama kuukausittain.
4. Laadittava jatkuva yleiskatsaus yksityispankkien kuukausibilansseihin.
5. Laadittava kuukausittain jatkuva katsaus tuontiin ja vientiin.
6. Yksityispankkien lähettämien ilmoitusten perusteella kuukausittain laadittava jatkuva katsaus yksityispankkien luotonantoon ryhmitettynä vakuuden mukaan sekä yksityispankkien ulkomaisiin velkoihin ja saataviin, ryhmitettynä eri rahalajien mukaan. Saman materiaalin nojalla on erikoisesti seurattava yksityispankkien Suomen rahan määräisten ulkomaisten velkain kehitystä.
7. Päivittäin on käytävä läpi pääkaupungin sanomalehdet sekä 6 ulkomaalaista sanomalehteä sekä niistä merkittävät leikeltäviksi ja säilytettäväksi sellaiset kirjoitukset, jotka sisältävät tallettamisen arvoisia tietoja tai teoreettisia tutkimuksia.
8. Seurattava kymmenkuntaa taloudellista aikakauskirjaa, ja niistä erikoisille rekisterikorteille merkittävät artikkelit, joista voi olla vastaisuudessa hyötyä.
9. Seurattava aikakauskirjain nojalla ulkomaista

pankkikirjallisuutta ja tilattava tärkeimmät teokset Pankille ja tehtävä ehdotuksia Eduskunnan kirjastolle sinne tilattavasta pankkikirjallisuudesta.

10. Järjestettävä, säilytettävä ja osittain sidotettava Pankin tilaamat aikakauskirjat sekä koti- ja ulkomaisten pankkien y.m. muuten lähettämät aikakautiset julkaisut, tilaisemat j.n.e.

11. Vuosittain julaistava suomen ja ruotsin, ehkä myös englannin kielellä Pankin toimintaa selostava vuosikirja.

B. Satunnaiset tehtävät.

Melkoisesti työtä ovat varsinkin v. 1919 ja v:n 1920 alkupuolella antaneet katsaukset Suomen taloudellisiin oloihin, valtion rahäasioihin, pankkitoimintaan, Suomen Pankin sodan aikaisiin vaiheisiin, Suomen rahalaitokseen y.m. joita ovat pyytäneet ulkomaiden tšekäläiset edustajat, ulkomaisten hakemisteosten toimitukset, kansainväliset tilastotoimistot, yksityiset tšekäläisiä oloja tutkivat ulkomaalaiset, ulkoministeriön kauppa-osasto y.m.

Puheenaolevat tehtävät ovat viime aikoina vähentyneet, mutta esiintyy niitä melko usein vieläkin.

Mainittuja selvityksiä lähellä ovat Suomen Pankin tähän saakka julkaisemat englanninkieliset viikkoset "Finnish Banking in 1919", "Finnish Currency after the War" ja "The Financial Situation of Finland In 1920", joista kaksi ensiksi mainittua on, osaksi ylityönä, kokonaan laadittu tilasto-osastolla. Viimeksimainittuun on tilasto-osasto hankkinut suurimman osan numeromateriaalia.

Suuritöisemmistä tilapäisistä töistä mainittakoon Valtiovarainvaliokunnalle laadittu laaja selvitys keväällä 1918 pankkeihin palautetuista vääristä seteleistä.

Mainitsemista ehkä ansaitsee myös että tilasto-osastolle laskettuja kurssi- ja setelistökeskimääriä y.m. on osittain itse kopioitu osittain lainattu kopioitaviksi useille tilastoy.m. virastoille, yksityisille talouspolitikoille, ja muille

tutkijoille. Myöskin Pankin Johtokuntaa ja joskus Pankkivaltuusmiehiä varten on pienempiä tilapäistöitä suoritettu. Näiden yhteydessä mainittakoon että tilastovirkailija on läheisesti valvonnut käymässä olevaa Pankin arkiston luetteloimista ja järjestämistä sekä johtanut Pankin arkistoon kerääntyneen painetun kirjallisuuden alustavaa järjestämistä.

II. Tilasto-osaston työvoimat.

Tilastovirkailijalla on ollut vakinaisesti apunaan yksi laskuapulainen, joka kuitenkin joutuu usein suorittamaan Johtokunnan puhtaaksikirjoitustöitä sekä on kesällä yhden kuukauden ajan kanslistin sijaisena, hoitaen tänä aikana ainoastaan juoksevat työnsä tilasto-osastolla. Tilapäisiä apulaisia on ollut kaksi eri kertaa, toisen kerran 2 kuukautta, toisen kerran 4 kuukautta. Helmikuusta tänä vuonna on ollut työssä toinenkin laskuapulainen, joka toistaiseksi on vaihtokassasta tilasto-osastolle siirretty. Vuoden 1920 alusta saakka on sitäpaitsi yksi kirjantäjästä (herra Rundqvist) tehokkaasti avustanut tilastotyössä varsinkin milloin Pankin kirjoista on pitänyt tietoja kerätä. On kuitenkin toivottavaa, että voitaisiin vähentää pankin muiden virkamiesten rasittamista tilastotöillä.

III. Toisen tilastovirkailijan tarpeellisuus.

A. Kun tilastovirkailija on saanut tehtäväkseen laatia selvityksen devalvatsioneista, olisi joka tapauksessa otettava sijainen siksi ajaksi, jonka tämä työ vaatii.

B. Tähänastiset työt ovat kärsineet työvoiman puutteesta. Niinpä on kokonaan jäänyt suorittamatta tai vain osittain suoritettu seuraavat työt:

1. Aikakauskirjain seuraaminen
2. Kirjallisuuden seuraaminen.
3. Aikaisemmin kerääntyneiden aikakauskirjain, pankkien ja muiden liikkeiden tiliasemain y.m. julkaisujen järjestäminen ja täydentäminen.
4. Pankin kirjallisuuden tilasto-osastolle kokoaminen ja luetteloiminen.
5. Yksityispankkien antamien erikois-ilmoitusten pe-

rusteella laadittavan tilaston uusiminen saadun kokemuksen nojalla.

Työvoiman puutteeseen on vaikuttanut, varsinkin viime syksynä se, että tilastovirkailija on samalla ollut Pankkivaltuusmiesten sihteerinä. Mutta tästä työstä vapaanakaan ollen ei olisi ollut riittävästi aikaa ylempänä mainittujen töiden täydelliseen suorittamiseen.

6. Tilasto-osaston työtä olisi laajennettava. Tällöin on kyllä katsottava, ettei mennä ohi käytännöllisen tarpeen. Näyttää kuitenkin siltä, että olisi hyödyksi laajentaa työalaa seuraavissa kohdissa:

1. Olisi laadittava heti yksityispankkien kuukausibilanssien ilmestymisen jälkeen jatkuvat yhteenvedot yksityispankkien asemasta, koska virallinen kuukausitilasto on aina n. 2 - 3 kuukautta jäljessä.

2. Olisi virallisesta lehdestä leikeltävä ja erikoiseen kirjaan liimattava ainakin heikompien pankkien tilailmoitukset joka kuukaudelta.

3. Olisi koottava yhtenäisiksi jatkuviksi katsauksiksi muut rahamarkkinain tilaa osoittavat tiedot kuten ilmoitukset konkurseista ja protestatuista vekseleistä, työttömyydestä, pörssiliikkeestä, tavarankuljetuksesta rautatiellä j.n.e.

4. Ylläolevat tilastot olisi osittain esitettävä graafillisina tauluina Johtokunnan käytettäväksi.

5. Olisi laadittava, ellei mikään muu tilastovirasto ota sitä tehdäkseen, tilastoa osake- ja obligationsniemissio-neista.

6. Olisi jossain määrin laadittava jatkuvia katsauksia joidenkin ulkomaiden kauppabilansseihin, hintatasoon y.m., jos Johtokunta voisi käyttää tällaisia tietoja valuuttakauppaa varten.

7. Vuosikirjan tauluosastoa on lähivuosina välttämättä laajennettava muutamissa kohdissa.

8. Olisi laajennettava Pankin julkaisutoimintaa, ehkäpä siihen määrin, että Pankki ryhtyisi julkaisemaan englanninkielistä kuukausijulkaisua.

9. Työvoiman lisääntymisen jälkeen voitaisiin tilastovirkailijoita ehkä käyttää niihin töihin, joita esiintyy Pankin ohjesäännön uudistamisen yhteydessä.